

PATENTU VALDES

2022. GADA
PUBLISKAIS PĀRSKATS

SATURS

PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	3
1. PAMATINFORMĀCIJA	4
1.1. IESTĀDES JURIDISKAIS STATUSS.....	4
1.2. FUNKCIJAS UN UZDEVUMI	5
1.3. DARBĪBAS STRATĒGIJA	6
1.4. PĀRSKATA GADA PRIORITĀTES.....	7
2. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI 2022. GADĀ	9
2.1. FINANŠU RESURSI	9
2.2. SNIEGTIE PAKALPOJUMI	10
2.3. RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA OBJEKTU REĢISTRĀCIJA UN	10
AR TO SAISTĪTĀS PROCEDŪRAS.....	10
2.4. INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANA UN SPECIALIZĒTA INFORMĀCIJAS KRĀJUMA VEIDOŠANA.....	15
2.5. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	16
2.6. KVALITĀTES UN RISKU VADĪBA.....	21
3. PERSONĀLS	22
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	24
5. PĒTNIECĪBAS UN ATTĪSTĪBAS DARBI	30
6. 2023. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI	31

PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

Bibliotēka	Patentu valdes bibliotēka
DAS	WIPO digitālās piekļuves pakalpojums <i>Digital Access Service</i>
EPI	Eiropas Patentu iestāde
EPO	Eiropas Patentu organizācija
ES	Eiropas Savienība
EUIPO	Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs
ĪIC	Patentu valdes Intelektuālā īpašuma informācijas centrs
<i>Junior Achievement</i>	Biznesa izglītības biedrība ar sabiedriskā labuma statusu “ <i>Junior Achievement-Young Enterprise</i> Latvija”
KVS	Kvalitātes vadības sistēma
MK	Ministru kabinets
MVU	Mazie un vidējie uzņēmumi
Observatorija	Eiropas Intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu novērošanas centrs
PATLIB	Patentu informācijas centrs
PAS	Papildu aizsardzības sertifikāti
PCT	Patentu kooperācijas līgums (<i>Patent Cooperation Treaty</i>)
RĪAP	Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome
Sistēma NEVIS	Valsts informācijas sistēma "Novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma"
SMU	Skolēnu mācību uzņēmums
Stratēģija	Patentu valdes darbības stratēģija 2022. - 2026. gadam.
TM	Tieslietu ministrija
TVP	Tīmekļvietņu vienotā platforma
VID	Valsts ieņēmumu dienests
WIPO	Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācija

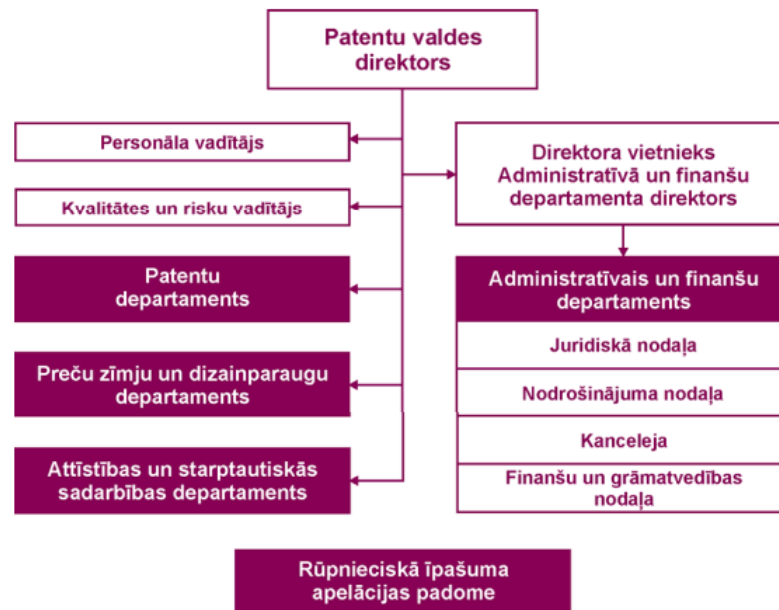
1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. IESTĀDES JURIDISKAIS STATUSS

Patentu valde ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas izveidota 1992. gadā un darbojas saskaņā ar MK 2015. gada 15. decembra noteikumiem Nr.720 "Patentu valdes nolikums".

Patentu valdes darbu vada Patentu valdes direktors. Direktors nosaka Patentu valdes struktūru, katras struktūrvienības funkcijas un padotību.

Patentu valdes struktūras shēma

1.attēls

Misija

Patentu valdes misija ir būt atbalsta un kompetences centram rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā – sniegt mūsdienīgus un ikvienam pieejamus pakalpojumus, nodrošināt iespēju aizsargāt jaunradītu intelektuālo īpašumu, īstenot nacionālo un starptautisko politiku, kā arī izglītēt sabiedrību intelektuālā īpašuma jomā, veidojot atbalstošu vidi inovāciju ieviešanai tautsaimniecībā.

Vīzija

Patentu valde ir inovatīva, sadarbībai atvērta un atpazīstama intelektuālā īpašuma iestāde Latvijā un pasaulē, kura piedalās uzņēmējdarbības vides veidošanā kā nozīmīgs dalībnieks uz zināšanām balstītai un inovāciju virzošai ekonomikai.

Vērtības

- *Profesionalitāte*

Motivētu darbinieku profesionalitāte ir viena no galvenajām iestādes vērtībām, kas ļauj pilnvērtīgi nodrošināt pakalpojumus atbilstoši nozares attīstības virzieniem un tendencēm, īstenot iestādes funkcijas un ar saliedētu komandas darbu sasniegt kopīgos mērķus.

- **Mūsu klienti**

Katrs klients ir vērtība, kuram tiek veltīta īpaša attieksme un uzmanība. Esam apņēmušies regulāri izzināt klientu vajadzības un attiecīgi pilnveidot savus pakalpojumus, lai kopīgi sasniegtu arvien labākus rezultātus.

- **Attīstība, inovācijas un izglītība**

Mēs tiecamies rast jaunus veidus kā informēt un izglītot sabiedrību par intelektuālā īpašuma jautājumiem, kā arī izmantot jaunākās tehnoloģijas un inovācijas. Mēs nepārtraukti pārskatām, pilnveidojam un digitalizējam savus procesus, lai dinamiski un elastīgi pielāgotos pārmaiņām un izaicinājumiem.

- **Sadarbība**

Mēs sasniedzam vairāk, sadarbojoties ar intelektuālo īpašumu saistītām organizācijām Latvijā un pasaulē.

1.2. FUNKCIJAS UN UZDEVUMI

Patentu valdes darbības mērķis ir īstenot valsts politiku rūpnieciskā īpašuma, īpaši izgudrojumu, preču zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju tiesiskās aizsardzības jomā.

Patentu valdei ir šādas funkcijas:

- reģistrēt rūpnieciskā īpašuma objektus - izgudrojumu patentus (ieskaitot papildu aizsardzības sertifikātus zālēm un augu aizsardzības līdzekļiem), preču zīmes, dizainparaugus un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas – un uzturēt attiecīgos reģistrus;
- sabiedrībā un valstī kopumā veicināt izpratni par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un stiprināt tā vērtību;
- īstenot Latvijai saistošos starptautiskajos līgumos paredzētās valsts rūpnieciskā īpašuma iestādes funkcijas;
- sniegt informācijas pakalpojumus rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības jomā un veidot specializētu informācijas krājumu.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Patentu valde:

- pieņem un izskata juridisko un fizisko personu pieteikumus izgudrojumu, preču zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju tiesiskajai aizsardzībai;
- uztur Patentu reģistru (kas ietver arī papildu aizsardzības sertifikātus zālēm un augu aizsardzības līdzekļiem), Preču zīmju reģistru, Dizainparaugu reģistru un Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju reģistru;
- sastāda un publicē Patentu valdes oficiālo izdevumu;
- informē sabiedrību, organizē pasākumus un apmācības, lai veicinātu sabiedrības izpratni par priekšrocībām, ko nodrošina rūpnieciskā īpašuma aizsardzība;
- veic pasākumus rūpnieciskā īpašuma vērtības stiprināšanai;
- uztur un papildina rūpnieciskā īpašuma informācijas krājumu, apkopo informāciju un veido tiešsaistes un lokālos informācijas resursus;
- organizē profesionālo patentpilnvarnieku atestēšanu un kārtu sarakstu;
- atbilstoši kompetencei nodrošina Latvijai saistošu starptautisko līgumu izpildi un pārstāv Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos;

- atbilstoši kompetencei piedalās normatīvo aktu projektu izstrādē un atzinumu sniegšanā par citu institūciju sagatavotajiem normatīvo aktu projektiem;
- sniedz maksas pakalpojumus un veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

Patentu valde nodrošina Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes (RĪAP) organizatorisko un administratīvo darbību.

1.3. DARBĪBAS STRATĒGIJA

Pārskata periodā Patentu valdē notika vadības maiņa - jaunais Patentu valdes direktors Agris Batalauskis amatā stājās 2022. gada 1. februārī. 2022. gada 8. februārī stājās spēkā jauns normatīvais regulējums stratēģijas izstrādāšanas kārtībai (MK instrukcija Nr.1 "Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu") Atbilstoši tam tika izstrādāta un apstiprināta Patentu valdes darbības stratēģija nākamajam piecu gadu periodam (2022. - 2026. gadam). Saskaņā ar jauno regulējumu Stratēģija ir Patentu valdes vidēja termiņa plānošanas un vadības dokuments, kurā izklāstīts stratēģiskais redzējums un noteikti iestādes galvenie mērķi un uzdevumi turpmākajam piecu gadu periodam.

Pamatojoties uz Tieslietu ministrijas Iekšējā audita izvērtējuma ziņojumā par iestādes atbalsta bloka un Intelektuālā īpašuma informācijas centra struktūru norādīto, tika konstatētas vairākas funkcionālas un strukturālas nepilnības, piemēram, atšķirīga pieeja struktūrvienību izveidē un sastāvā, atsevišķos gadījumos struktūrvienībai noteiktie uzdevumi netika saistīti ar struktūrvienības darbības jomu, kā arī tika konstatēta struktūrvienību reglamentos iespējama uzdevumu pārklāšanās starp struktūrvienībām. Ņemot vērā minēto, direktora vadībā tika sāktas Patentu valdes strukturālas pārmaiņas.

Ar 2022. gada 1.jūliju **Patentu valdes direktora tiešā pakļautībā ir:**

- Direktora vietnieks/Administratīvā un finanšu departamenta direktors, kura tiešā pakļautībā ir Administratīvais un finanšu departaments;
- Patentu departaments;
- Preču zīmju un dizainparaugu departaments;
- Attīstības un starptautiskās sadarbības departaments;
- kvalitātes un risku vadītājs;
- personāla vadītājs.

Šāds struktūrvienību sadalījums struktūrvienībām nepārprotami un skaidri definē struktūrvienības funkcijas, uzdevumus un kompetences, novērš struktūrvienību funkciju un uzdevumu pārklāšanos, novērš neradniecīgu profesiju iekļaušana vienā struktūrvienībā, kā arī struktūrvienībām noteiktie uzdevumi tiek sasaistīti ar struktūrvienību darbības jomām.

Domājot par darba nepārtrauktību, nākotni un jauno speciālistu piesaisti, notika darbs pie konkurētspējīgākas darba samaksas nodrošināšanas, kā rezultātā, valsts pārvaldes atlīdzības sistēmas reformas ietvaros Patentu valdes nodarbinātajiem tika paaugstināts atalgojuma līmenis atbilstoši kvalifikācijai un darba pienākumiem. Turklāt šī reforma ir būtiska, lai noturētu un piesaistītu profesionālus, kompetentus un augsti izglītotus darbiniekus, kuri ir spējīgi sadarboties, nodrošināt ilgtspējīgu Patentu valdes stratēģisko mērķu īstenošanu un nodrošinātu klientu vajadzībām atbilstošu inovāciju un pakalpojumu ieviešanu.

2022. gada jūnijā Patentu valde pārtrauca biroja telpu nomu Valdemāra ielā 33 un pārcēlās uz kompaktākām telpām Raiņa bulvārī 15. Saistībā ar plānoto ēkas renovācijas projektu Citadeles ielā 7/70, kuru plānots uzsākt 2023. gada otrajā pusgadā, uz ēku Raiņa

bulvārī paredzēts pārcelties arī darbiniekiem no ēkas Citadeles ielā 7/70 (nomājot papildu telpas). Renovācijas projekta ietvaros paredzēts pilnībā pārbūvēt iekštelpas, nodrošinot mūsdienīgu un ergonomisku darba vidi iestādes darbiniekiem un klientiem. Pēc renovācijas projekta īstenošanas Patentu valde atradīsies vienā ēkā Citadeles ielā 7/70.

Darba apstākļu uzlabošanas ietvaros sākts darbs pie materiāltehniskā nodrošinājuma, tostarp datortehnikas bāzes pilnveidošanas, nodrošinot pāreju uz mobilām un ergonomiskām darba vietām. 2023. gada pirmajā pusgadā paredzēts pabeigt aprīkot visas darba vietas ar mobilajām darba stacijām.

1.4. PĀRSKATA GADA PRIORITĀTES

2022. gadā veiktas Patentu valdes strukturālas pārmaiņas, nepārprotami un skaidri definējot struktūrvienību funkcijas, uzdevumus un kompetences, novēršot struktūrvienību funkciju un uzdevumu pārklāšanos, kā arī notika darbs pie konkurētspējīgākas darba samaksas nodrošināšanas, lai noturētu un piesaistītu profesionālus, kompetentus un augsti izglītus darbiniekus. Uzsākta virzība uz iestādes esamību vienotā telpā pēc renovācijas projekta īstenošanas Citadeles ielā 7/70.

2022. gadā pabeigta publiskās datubāzes modernizācija ar mērķi nodrošināt Patentu valdes klientiem pēc iespējas vienkāršāku, plašāku piekļuvi publiski pieejamajiem datiem par preču zīmēm, dizainparaugiem, izgudrojumu patentiem un papildu aizsardzības sertifikātiem, kā arī uzlabota publiskās datubāzes funkcionalitāte, veidojot vienotu struktūru un stilu. Jaunā publiskā datubāze faktiski ir desmit Patentu valdes reģistri vienuviet:

- Preču zīmes;
- Dizainparaugi;
- Patentu un patentu pieteikumi;
- Papildu aizsardzības sertifikāti;
- Atteiktās preču zīmes;
- Preču zīmju iebildumi;
- Dizainparaugu iebildumi;
- Preču zīmju apelācijas;
- Dizainparaugu apelācijas;
- Patentu un papildu aizsardzības sertifikātu apelācijas.

2022. gadā veiktas visas nepieciešamās aktivitātes saistībā ar vienota spēka Eiropas patenta darbības sākumu. Vienota spēka Eiropas patents izgudrojumam nodrošinās vienotu aizsardzību tajās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kuras ratificēs starptautisko nolīgumu par Vienotās patentu tiesas izveidi. Vienlaikus nodrošinot vienotu patentu tiesvedību un paredzot iespēju strīdus saistībā ar Eiropas patentiem, vienota spēka Eiropas patentiem un papildu aizsardzības sertifikātiem risināt kopīgā un centralizētā patentu tiesā, nevis katrā attiecīgajā dalībvalstī atsevišķi.

2022. gada 25. februārī stājās spēkā Patentu valdes izstrādātie MK noteikumi “Grozījumi MK 2008. gada 1. aprīļa noteikumos Nr. 224 “Patentu un patentu pieteikumu noteikumi” atbilstoši no 2021. gada 12. jūlija spēkā esošajiem grozījumiem Patentu likumā, kas paredz vienota spēka Eiropas patenta ieviešanu, kas pastāvēs līdzās nacionālajam patentam un klasiskajam Eiropas patentam, un veic grozījumus saistībā ar Patentu administrēšanas informācijas sistēmas ieviešanu.

2022. gada 19. janvārī stājās spēkā Pagaidu piemērošanas protokols Vienotās patentu tiesas izveides nolīgumam, iezīmējot sākumu sagatavošanās periodam, lai darbību varētu uzsākt vienotā spēka Eiropas patenta sistēmā, tajā skaitā Vienotā patentu tiesa, kas papildinās

un stiprinās esošo centralizēto Eiropas patenta piešķiršanas sistēmu. Sistēma ir radīta ar mērķi izveidot visām ES dalībvalstīm vienotu, kopīgi izmantojamu, finansiāli pieejamu patenta, tādējādi nodrošinot vienotu patenta aizsardzību un specializētu patenta tiesvedību. Vienotā spēka Eiropas patenta piešķiršanu centralizēti nodrošinās EPI un iegūtais patents vairs nebūs jāapstiprina katrā dalībvalstī atsevišķi.

Pārskata gadā tika turpināts pilotprojekts, kas nodrošina nacionālā patenta pieteicējiem iespēju saņemt bezmaksas patenta meklējumu un eksperta atzinumu par attiecīgā izgudrojuma patentspēju no vadošās institūcijas pasaulē - EPI. Nodrošināts atbalsts PCT pieteikumu iesniegšanai, atmaksājot samaksāto maksu par starptautiskā pieteikuma iesniegšanu. Sniegts atbalsts Eiropas patenta pieteikumu iesniegšanai, atmaksājot samaksāto maksu par patenta pieteikuma ekspertīzi atbilstoši EPI cenrādim.

Lai veicinātu ciešāku sadarbību zināšanu un tehnoloģiju pārnēsē, kā arī intelektuālā īpašuma aizsardzībā, 2022. gada 25. martā Latvijā, Lietuvā un Igaunijā svinīgi tika parakstīts sadarbības līgums starp Baltijas valstu zinātnisko institūciju tehnoloģiju pārnēses centriem. Ar šo sadarbības līgumu ir juridiski nostiprināts starptautisks tīkls starp 16 Baltijas valstu zinātniskajām institūcijām un trīs nacionālajām intelektuālā īpašuma aizsardzības organizācijām, kas praksē savu sadarbību īsteno jau vairākus gadus.

Vairāk resursu un uzmanības tiek veltīts gan MVU tiešiem atbalsta pasākumiem, gan izglītošanas un informēšanas pasākumiem, jo kā apliecināja sabiedriskās domas pētījuma centra "SKDS" 2022. gadā veiktā MVU aptauja – šajā jomā nepieciešams kāpināt izpratni par intelektuālā īpašuma nozīmību komercializācijas procesā.

2. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI 2022. GADĀ

2.1. FINANŠU RESURSI

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 41. panta 1.¹ daļu un MK 2021. gada 9. novembra rīkojumu Nr.809 "Par Patentu valdes 2022. gada budžeta apstiprināšanu", Patentu valdei 2022. gadā apstiprināti ieņēmumi 4 559 813 euro apmērā un izdevumi 4 582 935 euro apmērā.

Pārskata periodā fiksēti izdevumi 4 218 285 euro apmērā:

- atalgojums, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pabalsti un kompensācijas 1 559 619 euro apmērā;
- preces un pakalpojumi 1 045 063 euro apmērā;
- kapitālie izdevumi 19 645 euro apmērā;
- izdevumi starptautiskās sadarbības ietvaros 1 352 468 euro apmērā;
- uzturēšanas izdevumu transferti 241 490 euro apmērā.

Patentu valdei apstiprinātie finanšu līdzekļi un to izlietojums 2021. un 2022. gadā

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2021. gadā (faktiskā izpilde) euro	2022. gadā	
			gada plāns ar izmaiņām euro	faktiskā izpilde euro
1.	Resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 425 361	4 559 813	4 947 776
1.1.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 425 361	4 559 813	4 947 776
2.	Izdevumi (kopā)	3 786 087	4 582 935	4 218 285
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	3 736 771	4 556 935	4 198 640
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	2 310 279	2 972 290	2 604 682
2.1.2.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	1 173 690	1 334 645	1 352 468
2.1.3.	Uzturēšanas izdevumu transferti	252 802	250 000	241 490
2.2.	Kapitālie izdevumi	49 316	26 000	19 645
3.	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	- 639 274	23 122	-729 491

1.tabula

2022. gada 9. novembrī tika izdots MK rīkojums Nr. 803 "Par Patentu valdes 2023. gada budžeta apstiprināšanu".

2.2. SNIEGTIE PAKALPOJUMI

Patentu valde sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar cenrādi, kas apstiprināts ar MK 2015. gada 12. decembra noteikumiem Nr. 723 “Patentu valdes maksas pakalpojumu cenrādis”, savukārt RĪAP sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar cenrādi, kas apstiprināts ar MK 2015. gada 15. decembra noteikumiem Nr. 732 “Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes maksas pakalpojumu cenrādis”.

Saskaņā ar MK 2017. gada 4. jūlija noteikumos Nr. 399 “Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība” noteikto kārtību Patentu valdes tīmekļvietnē un valsts pakalpojumu portālā ir publicēta informācija par 38 Patentu valdes sniegtajiem publiskajiem pakalpojumiem un 4 RĪAP sniegtajiem pakalpojumiem, no kuriem 17 pakalpojumi ir pieejami tiešsaistē Patentu valdes tīmekļvietnē.

2.3. RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA OBJEKTU REĢISTRĀCIJA UN AR TO SAISTĪTĀS PROCEDŪRAS

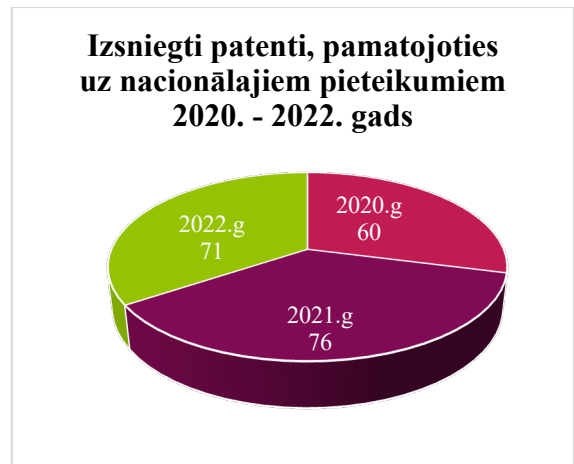
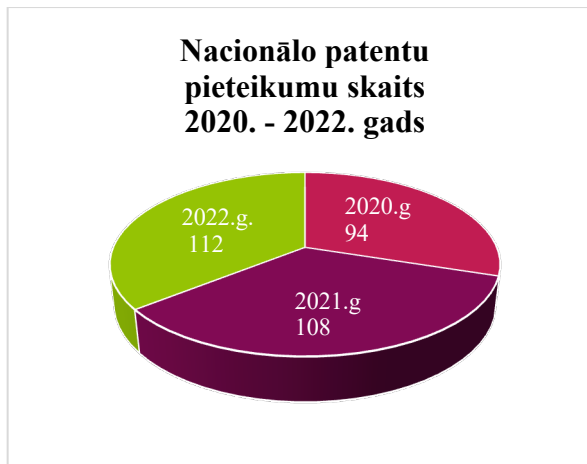
Rūpnieciskā īpašuma tiesības ir viens no intelektuālā īpašuma tiesību veidiem.

Izņēmuma tiesības uz rūpniecisko īpašumu Latvijā iegūst ar rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju atbilstoši rūpniecisko īpašumu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Patentu valde pieņem juridisko un fizisko personu pieteikumus izgudrojumu, preču zīmju (kas ietver arī kolektīvās zīmes), sertifikācijas zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju tiesiskajai aizsardzībai, izskata, veic ekspertīzi un pieņem lēmumu attiecībā uz rūpnieciskā īpašuma reģistrāciju un aizsardzību.

Patenti

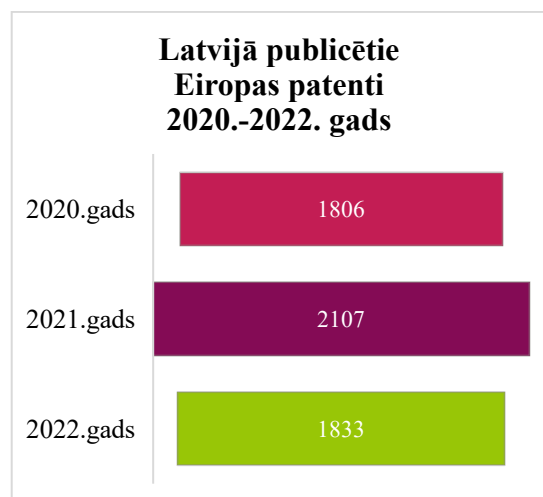
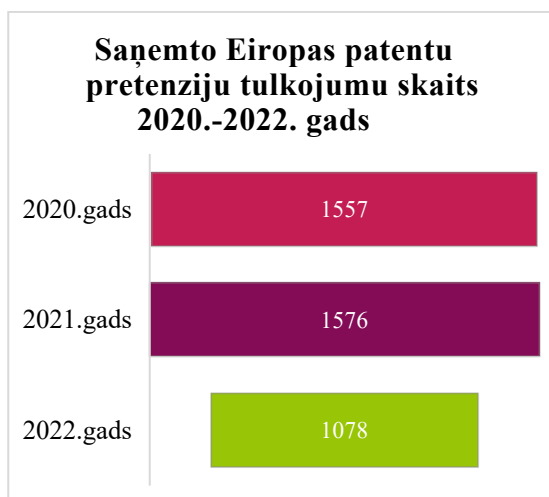
2022. gadā Patentu valde izgudrojumu aizsardzībai saņēma 112 nacionālo patentu pieteikumus, kas ir par 4% vairāk nekā 2021. gadā (2021. gadā – 108 pieteikumi). No šiem pieteikumiem 103 ir no Latvijas pieteicējiem (2021. gadā – 104 pieteikumi).

Pārskata gadā veikto ekspertīžu rezultātā Patentu valdes oficiālajā izdevumā publicēti 88 nacionālo patentu pieteikumi un 71 piešķirts patents izgudrojumu aizsardzībai, kas ir par 7% mazāk nekā 2021. gadā (2021. gadā, pamatojoties uz nacionālajiem pieteikumiem, piešķirti 76 patenti). Vienlaikus ar publikāciju oficiālajā izdevumā tiek nodrošināta arī aktuālās informācijas un atsevišķu lietas dokumentu (piemēram, izgudrojuma apraksts, pretenzijas, zīmējumi) pieejamība publiskajā Latvijas patentu datubāzē.

2.attēls

EPI piešķirto Eiropas patentu apstiprināšanai Latvijā tika saņemti 1078 Eiropas patentu pretenziju tulkojumi, savukārt Patentu valdes Oficiālajā izdevumā 2022. gada laikā publicēta informācija par 1833 Latvijā apstiprinātajiem Eiropas patentiem vienlaikus nodrošinot pretenziju tulkojumu pieejamību Patentu valdes publiskajā patentu datubāzē.

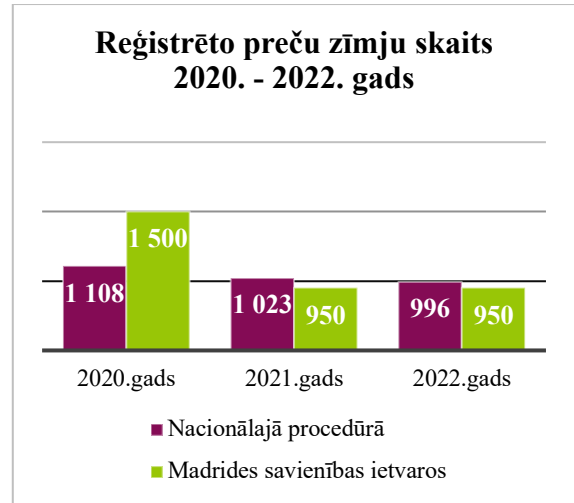
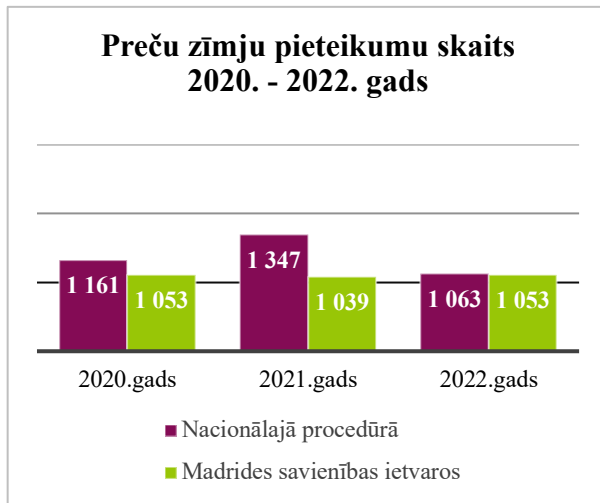
3.attēls

2022. gadā saņemti 45 papildu aizsardzības sertifikāta pieteikumi (2021. gadā 40 pieteikumi) un piešķirti 37 papildu aizsardzības sertifikāti (2021. gadā piešķirti – 43).

Preču zīmes

Patentu valde 2022. gadā saņēma 2116 preču zīmju reģistrācijas pieteikumus. No tiem 50% jeb 1 063 bija nacionālajā procedūrā pieteiktie, 2022. gadā kopējais preču zīmju pieteikumu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir samazinājies par 11%.

2022. gadā pakalpojumu “Ātrā preču zīmes pieteikuma izskatīšana” bez papildmaksas (paredzot lēmuma par preču zīmes reģistrāciju pieņemšanu ne vēlāk kā 15 darbdienu laikā, ja pieteikums atbilst noteiktām prasībām) izmantoja 26,6% gadījumu piesakot preču zīmes reģistrācijai nacionālajā procedūrā.

4.attēls

2022. gadā reģistrācija kopumā tika piešķirta 1 946 preču zīmēm. Nacionālās procedūras ietvaros tika reģistrētas 996 preču zīmes, savukārt Madrides savienības ietvaros reģistrētas 950 preču zīmes. 2022. gadā reģistrētas 99% no iepriekšējā gadā reģistrēto preču zīmju skaita. (2021. gadā reģistrācija kopumā piešķirta 1 973 preču zīmēm).

Stabils pieaugums pēdējo gadu laikā novērojams tiem preču zīmju pieteikumiem, kas no Latvijas tiek iesniegti EUIPO. 2022. gadā no Latvijas EUIPO iesniegti 358 Eiropas Savienības preču zīmes pieteikumi un reģistrētas 318 preču zīmes (salīdzinājumam 2020. gadā – 275 pieteikumi un reģistrētas 218 preču zīmes, 2021. gadā – 340 pieteikumi un 287 reģistrācijas).

Pārskata gadā saņemti 37 no EUIPO pārsūtīti iesniegumi par Eiropas Savienības preču zīmes pārveidi (konversiju) par preču zīmes pieteikumu Latvijā (2021. gadā – 33 iesniegumi).

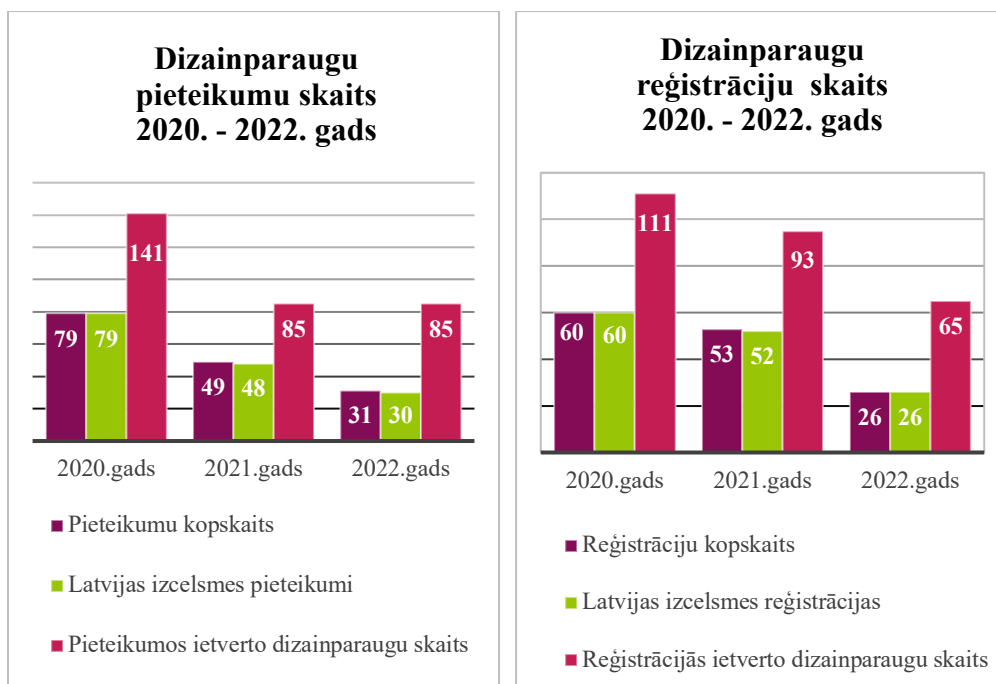
2022. gadā saņemti 68 Starptautiskie preču zīmju pieteikumi no Latvijas un 6 vēlākie attiecinājumi no Latvijas.

Dizainparaugi

2022. gadā tika saņemts 31 dizainparauga pieteikums, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir par 37% mazāk (2021. gadā 49 pieteikumi). No visiem pieteikumiem 30 bija Latvijas izcelsmes pieteikumi. Kopumā pieteikumos bija ietverti 85 dizainparaugi, kas ir tikpat cik 2021. gadā. Nacionālo pieteikumu skaits turpina kristies, kas, iespējams, joprojām ir skaidrojams ar Covid-19 radīto negatīvo ietekmi uz uzņēmējdarbību. Jāatzīmē, ka pietiekami liela ietekme skaita samazinājumam ir arī iespējai pieteicējiem dizainparaugus reģistrēt EUIPO (uz visām Eiropas Savienības dalībvalstīm) vai starptautiskā mērogā WIPO Starptautiskajā birojā, kas ļauj ar vienu pieteikumu attiecināt reģistrāciju uz vairākām biznesam nozīmīgām teritorijām.

Veikto ekspertīžu rezultātā nacionālajā procedūrā 2022. gadā tika izsniegtas 26 dizainparaugu reģistrācijas apliecības un reģistrēti 67 dizainparaugi.

Dizainparaugu reģistrācijas procedūras ilgums nacionālajā procedūrā ir saglabājies iepriekšējo gadu līmenī, un arī 2022. gadā tie bija 2 mēneši.

5.attēls

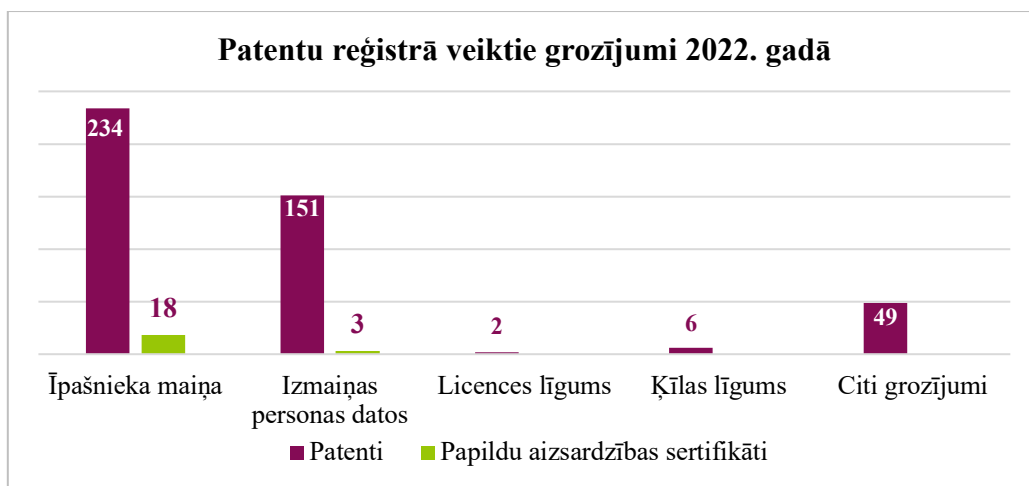
Starptautiskajā procedūrā (saskaņā ar Hāgas nolīguma Ženēvas aktu) 2022. gadā ekspertīze veikta 16 uz Latviju attiecinātām reģistrācijām, kurās bija iekļauts 21 dizainparaugs (2021. gadā ekspertīze veikta 21 uz Latviju attiecinātai reģistrācijai, kurās iekļauti 62 dizainparaugi).

2022. gadā no Latvijas EUIPO iesniegti un reģistrēti 82 Kopienas dizainparaugi (2021. gadā – 78 Kopienas dizainparaugi).

Reģistri

Patentu valde uztur Preču zīmju reģistru, Dizainparaugu reģistru, Patentu reģistru (kas ietver arī papildu aizsardzības sertifikātus zālēm un augu aizsardzības līdzekļiem) un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju reģistru. Reģistru ierakstiem ir publiska ticamība.

Patentu reģistrā 2022. gadā lielākais grozījumu skaits veikts īpašnieku maiņai un personas datus.

6.attēls

Dizainparaugu reģistrā veiktie grozījumi 2022. gadā bija nelieli:

- viens dizainparaugs atzīts par spēkā neesošu;
- dizainparaugiem veiktas divas īpašnieka, divas īpašnieka nosaukuma un divas pārstāvja maiņas.

Ir veiktas 14 dizainparaugu reģistrāciju atjaunošanas.

Preču zīmju reģistrā veikto grozījumu skaits ir šāds:

- aizlieguma atzīme (rights in rem distraint) - 6
- licence - 6
- īpašnieka nosaukuma maiņa - 282
- īpašnieka adreses maiņa - 400
- ķīlas tiesība (rights in rem civil) - 106
- atteikšanās no reģistrācijas - 11
- atzīšana par spēkā neesošu - 17
- grozījumi preču sarakstā - 38
- īpašnieka maiņa - 484
- pārstāvja maiņa - 805
- izslēgšana no reģistra - 1118
- zīmes elementu maiņa - 6
- reģistrācijas atcelšana - 3
- reģistrācijas dalīšana - 4
- labojumi - 13.

Ir veiktas 2604 preču zīmju reģistrāciju atjaunošanas.

Reģistru ierakstus un rūpnieciskā īpašuma normatīvajos aktos noteiktās ziņas, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju, publicē Patentu valdes oficiālajā izdevumā "Izgudrojumi, Preču Zīmes un Dizainparaugi". Gada laikā publicēti 12 izdevuma numuri. Šīs publikācijas pieejamas PDF formātā Patentu valdes tīmekļvietnē [sadaļā "Oficiālais izdevums"](#).

Strīdu izskatīšana

Ārpusstiesas strīdus, kuri izriet no reģistrācijas un pēcreģistrācijas procedūrām, izskata RĪAP, kas 2022. gadā saņēma 2 apelācijas iesniegumus un 47 iebilduma iesniegumus:

- 1 apelācija iesniegta par Patentu valdes lēmumu atteikt preču zīmes reģistrāciju;
- 1 apelācija iesniegta par Patentu valdes lēmumu noraidīt tiesību atjaunošanu Eiropas patenta apstiprināšanai Latvijā;
- 46 iebildumi iesniegti pret preču zīmju reģistrācijām; 36 gadījumos iebilduma iesniedzējs bijis Eiropas Savienības preču zīmes īpašnieks. 2022. gadā iebildumu procedūrā tika apstrīdēti 2,4% preču zīmju reģistrāciju;
- 1 iebildums iesniegts pret dizainparauga reģistrāciju.

Pārskata gadā pēc būtības izskatīti 40 iebildumi, no kuriem 25 tika apmierināti pilnībā, 10 apmierināti daļēji, bet 4 – noraidīti, bet viena iebilduma lietvedība izbeigta. Neizskatot pēc būtības, lietvedība 2022. gadā izbeigta 10 iebildumu lietās.

2022. gadā izskatītas 8 apelācijas par Patentu valdes lēmumiem – 2 apelācijas apmierinātas pilnībā, 1 – daļēji (daļai no preču saraksta), bet 4 apelācijas noraidītas; viena apelācija atzīta par neiesniegtu.

2022. gadā personas ir vērsušās tiesā saistībā ar RĪAP lēmumiem vienā preču zīmes iebilduma lietā un piecās papildu aizsardzības sertifikātu apelācijas lietās. Rīgas pilsētas tiesa kā pirmās instances tiesa 2022. gadā pēc būtības izskatīja vienu apelācijas lietu, un tajā izskatīšanas rezultāts sakrita ar RĪAP nolemto, kā arī trīs iebilduma lietas. Vienā iebilduma lietā rezultāts sakrita ar RĪAP nolemto, bet divās tiesa lēma pretēji un apmierināja attiecīgos prasības pieteikumus. Otrajā tiesu instancē - Rīgas apgabaltiesā, 2022. gadā izskatītas divas iebilduma lietas, kur vienā rezultāts sakrita ar RĪAP nolemto, bet otrā pieņemts pretējs lēmums. Vienā iebilduma lietā, kas bija palikusi kā pēdējā, un kas pārsūdzēta tiesā administratīvā procesa kārtībā (līdz 2015. gada beigām Patentu valdes Apelācijas padomes lēmumus varēja apstrīdēt administratīvajā tiesā), Augstākās tiesas Senāts kasāciju noraidīja, atstājot spēkā negrozītu Administratīvās apgabaltiesas spriedumu, kas sakrita ar Patentu valdes Apelācijas padomes nolemto.

Personu pārstāvība

Uzņēmējiem, dizaineriem un izgudrotājiem pastāv iespēja vērsties pie profesionālā patentpilnvarnieka, kurš sniedz pakalpojumus rūpnieciskā īpašuma jomā un kārtro procedūras Patentu valdē. [Profesionālo patentpilnvarnieku saraksts](#) ir pieejams Patentu valdes tīmekļvietnē. Patentu valde kārtro profesionālo patentpilnvarnieku sarakstu un organizē profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmenus saskaņā ar MK 2016. gada 8. marta noteikumiem Nr. 146 “Noteikumi par profesionālo patentpilnvarnieku sarakstu, tā uzturēšanas kārtību un profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena kārtību”.

Profesionālo patentpilnvarnieku sarakstā 2022. gadā veikti 69 ieraksti par grozījumu veikšanu. Izsniegti 2 apliecinājumi par profesionālo patentpilnvarnieku profesionālās kvalifikācijas atzīšanu citās Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstīs.

2.4. INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANA UN SPECIALIZĒTA INFORMĀCIJAS KRĀJUMA VEIDOŠANA

Patentu valde informē sabiedrību par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības jautājumiem (rīko konferences, seminārus, apmācības, piedalās izstādēs un īsteno citas aktivitātes, līdzdarbojas informatīvo materiālu sagatavošanā) un nodrošina informācijas pakalpojumus intelektuālā īpašuma, īpaši rūpnieciskā īpašuma, aizsardzības jomā, veic informācijas meklējumus (patentu informācijas, preču zīmju un dizainparaugu), sniedz konsultācijas un uzziņas, koordinē PATLIB darbību Augstākās izglītības mācību iestādēs.

Patentu valdes Attīstības un starptautiskās sadarbības departaments 2022. gadā sniedza 956 uzziņas un konsultācijas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem, ietverot arī klientu apmācības elektronisko resursu izmantošanu, kā arī tika veikti 10 izvērsti informācijas meklējumi rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā.

Pamatojoties uz Tieslietu ministrijas vadības komitejas 2022. gada 14. marta sēdes protokolā Nr. 9 minēto uzdevumu veikt nepieciešamās izmaiņas Patentu valdes struktūrā ar mērķi efektīvizēt un optimizēt atbalsta funkciju nodrošināšanu, Patentu valdē tika izveidota darba grupa, kurai uzdots veikt Bibliotēkas krājuma izvērtēšanu, optimizēšanu un nodošanu citām bibliotēkām.

Pēc divu gadu garumā veiktās Latvijas patentu arhīvu digitalizācijas, tika pieņemts lēmums visu patentu krājumu uz papīra norakstīt. 2022. gada 17. jūnijā Patentu valde prezentēja jaunās publiskās datu bāzes Patentu un patentu pieteikumu reģistra funkcionalitāti, kurā atrodami pilni patentu pieteikumu un piešķirto patentu teksti.

Bibliotēkai pārceļoties uz pagaidu telpām Rīgā, Raiņa bulvārī 15, tika pieņemts lēmums par visu patentu saturošo disku norakstīšanu. Skaitliski tas ir liels apjoms, jo krājumā tika uzskaitīti patenti, nevis diski. Visus Eiropas, starptautiskos un citu valstu piešķirtos patentus jau patlaban var atrast brīvpieejas datubāze *Espacenet* un citu valstu iestāžu datubāzēs.

Bibliotēkas krājumu veido Latvijas un ārvalstu izdevumi intelektuālā un rūpnieciskā īpašuma jomā. 2022. gadā informācijas krājums papildināts ar 316 eksemplāriem. Krājumā ir izdevumi gan papīra, gan elektroniskā formātā. 2022. gada 31. decembrī krājumā bija 2868 eksemplāri.

Bibliotēku informācijas sistēmā ALISE tiek veidots elektroniskais katalogs, kas ir pieejams lietotājiem Patentu valdes tīmekļvietnē. 2022. gada 31. decembrī elektroniskajā katalogā bija 6 873 ieraksti.

Bibliotēkas lasītavā tiek nodrošināta brīvpieēja krājumā esošajām grāmatām, periodiskajiem izdevumiem, uzziņu literatūrai un normatīvajiem aktiem ne vien par rūpnieciskā īpašuma, bet arī par autortiesību jautājumiem. Lietotājiem tiek nodrošināta piekļuve arī izgudrojumu patentu, preču zīmju, dizainparaugu, daudznozaru un citām abonētajām datubāzēm, kā arī bibliotēkas veidotajai datubāzei.

Izmantojot informācijas krājumu, kā arī citus avotus, tiek veidota analītiskā datubāze "Rūpnieciskā un intelektuālā īpašuma aizsardzība", kura ir pieejama Patentu valdes tīmekļvietnē un satur informāciju par rakstiem no Latvijā un ārvalstīs izdotajiem laikrakstiem, žurnāliem un grāmatām par intelektuālā īpašuma aizsardzības profesionālajiem jautājumiem un pieredzi. 2022. gada 31. decembrī datubāzi veidoja 17 324 ieraksti.

2.5. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

2022. gadā Patentu valde turpināja īstenot aktivitātes rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā, pārstāvēja Latviju ārvalstu institūcijās un to organizētajos pasākumos, kā arī attīstīja divpusēju sadarbību ar ārvalstu un starptautiskajām organizācijām. Lai pilnveidotu rūpnieciskā īpašuma tiesību starptautisko, reģionālo un ES regulējumu un sekmētu sadarbības attīstību, Patentu valdes darbinieki piedalījās WIPO, EPO, EUIPO un to dalībvalstu iestāžu savstarpējās koordinācijas pasākumos.

Arī 2022. gadā Patentu valdes darbinieki turpināja aktīvi piedalīties EUIPO organizētajās Eiropas Sadarbības projektu darba grupās, lai kā eksperti apspriestu ar Eiropas Sadarbības projektu norisi saistītus jautājumus un gūtu informāciju par tuvākajiem sadarbību veicinošiem pasākumiem, iesaistītos īsās diskusijās par aktivitātēm sasaistē ar projektu īstenošanu.

Līdz 2025. gadam būs spēkā 2020. gadā apstiprinātais EUIPO Stratēģiskais plāns, un Patentu valde 2022. gadā ir aktīvi piedalījusies stratēģiskā plāna īstenošanā attiecībā uz sadarbību ar nacionālajām intelektuālā īpašuma iestādēm un atbalsta nodrošināšanu MVU.

Nozīmīgākie projekti, kas 2022.gadā īstenoti sadarbībā ar EUIPO:

- sāka projekta “ECP2 Back Office Improvements R2 Technical Stack Upgrade (V3.2)” (Uzlabojumi preču zīmju un dizainparaugu datu apmaiņas sistēmas Back Office tehniskajā funkcionalitātē) īstenošana. Tā mērķis ir nodrošināt raitāku datu apmaiņu un iespējami minimālākus to nepieciejamības laikus;
- sāka projekta “ECP2 Improvements to TMView & DesignView” (TMView un DesignView sistēmu uzlabojumi) īstenošana. Tā mērķis ir paaugstināt pakalpojumu kvalitāti. Projekta atklāšanas sanāksme notika 2022. gada 4. oktobrī, savukārt novembrī un decembrī tika pabeigti projektā paredzētie darbi testa posmā;
- sāka projekta “ECP2 Major Improvements Back Office (Release 2 Improvements on V2 + Upgrade to v3.0/V3.1)” (Būtiski ievērojami uzlabojumi Back Office sistēmas funkcionalitātē) īstenošana, un tā mērķis ir nodrošināt raitāku datu apmaiņu un iespējami minimālākus nepieciejamības laikus. No novembra līdz decembrim norisinājās nosacījumu analīze un specifikāciju noteikšana;
- turpinājās projekta “ECP3 Decision Desktop” īstenošana. Projekta mērķis ir uzlabot esošās nosūtāmās vēstuļu veidnes, liekot uzsvāru uz formātu, tādējādi nodrošinot jauno vēstuļu veidņu pielāgošanu vienotam stilam;
- 2022. gada 3. martā tika pabeigta projekta “ECP2 Major Improvements to Back Office - ECP2 LV Back Office Release 3 - Admin Tool (Phase 1 and 2) - Health Monitoring & Application Tracker” (Ievērojami uzlabojumi sistēmas Back Office funkcionalitātē) īstenošana. Projekta mērķis ir uzlabot procesu uzraudzību;
- 2022. gadā tika īstenotas projekta “ECP6 Supporting SMEs” (Atbalsts MVU) aktivitātes, informējot sabiedrību par EUIPO programmu MVU atbalstam;
- 2022. gadā tika īstenots projekts “ECP8 Case Law” (Tiesu prakse), kas paredz būtiskāko Latvijas Republikas tiesu nolēmumu apkopošanu intelektuālā īpašuma sfērā. Tika apkopoti 2021. un 2022. gada nozīmīgākie Latvijas Republikas tiesu nolēmumi civillietās par autortiesībām un rūpnieciskā īpašuma tiesībām (preču zīmēm, dizainparaugiem un patentiem). Apkopojums iesniegts EUIPO un pieejams [tiesas nolēmumu datubāzē](#).

Patentu valdes darbinieki iesaistījās arī citās EUIPO projektu aktivitātēs, tostarp CP14 trešajā darba grupā “Trade Marks Contrary to Public Policy or to Accepted Principles of Morality” (Preču zīmes, kas ir pretrunā ar sabiedrisko kārtību vai sabiedrībā pieņemtajiem morāles principiem), kur izskatīja no dalībvalstu darba grupas pārstāvjiem saņemtos komentārus par CP14 kopējās prakses dokumenta projektu. Norisinājās diskusijas par preču zīmes reģistrācijas un reģistrācijas atteikuma jautājumiem.

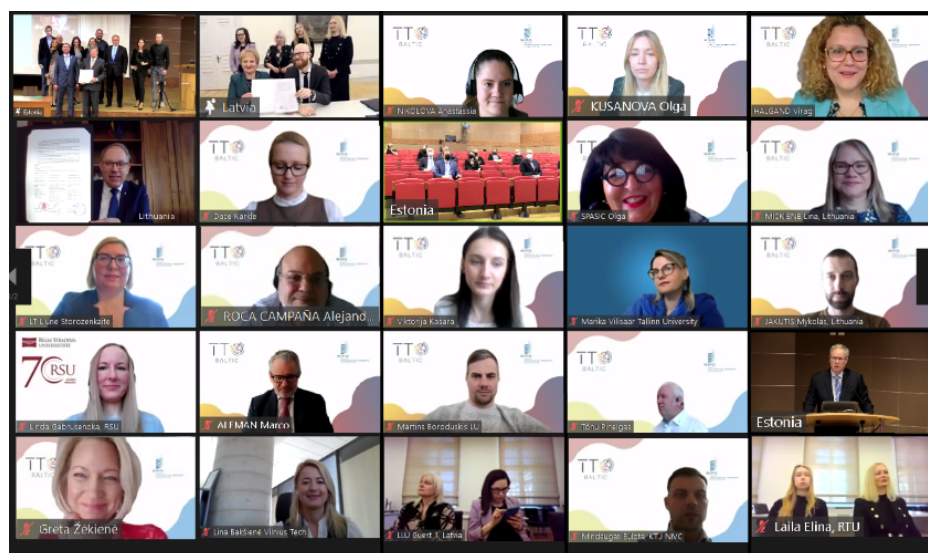
Sadarbībā ar EPO turpinājās pilotprojekts, kas nodrošina nacionālā patenta pieteicējiem iespēju saņemt bezmaksas patentmeklējumu un eksperta atzinumu par attiecīgā izgudrojuma patentspēju. Ir nodrošināts atbalsts Patentu kooperācijas līgumu (PCT) pieteikumu iesniegšanai, atmaksājot samaksāto maksu par starptautiskā pieteikuma iesniegšanu, sniegts atbalsts Eiropas patenta pieteikumu iesniegšanai, atmaksājot samaksāto maksu par patenta pieteikuma ekspertīzi atbilstoši EPI cenrādim.

Ar 2022. gada 1. decembri ir stājušās spēkā izmaiņas Latvijai kompetento starptautisko patentmeklējumu un sākotnējo ekspertīžu institūciju sarakstā. Turpmāk Patentu valdē iesniegto PCT pieteikumu patentmeklējumu un sākotnējo ekspertīzi būs tiesīga veikt vienīgi EPO, savukārt Krievijas iestāde no kompetento institūciju saraksta dzēsta. Attiecīgi krievu valoda svītrotā no valodu saraksta, kurās iesniedz starptautisko pieteikumu.

Sadarbībā ar EPO notiek darbs pie Patentu informācijas sistēmu attīstības un uzlabošanas projektiem. Noslēgumam tuvojas Patentu valdes pievienošanās EPO Federatīvajam reģistram, kas nodrošinās tiešu Latvijas patentu reģistra un Federatīvā reģistra sasaisti. Ir noslēgusies analīzes fāze un sagatavota tehniskā specifikācija Datu kvalitātes projekta ieviešanai, lai izstrādātu jaunu risinājumu Latvijas patentu informācijas nodošanai uz starptautiskajām datubāzēm. Datu kvalitātes projektu paredzēts noslēgt 2023. gada 2. ceturkšņa beigās, un tas ievērojami uzlabos datu nodošanas kvalitāti, uzticamību un funkcionalitāti. 2023. gada pirmajā pusē ar EPO atbalstu paredzēts veikt izmaiņas informācijas sistēmās un datubāzēs saistībā ar plānoto vienota spēka Eiropas patenta spēkā stāšanos.

Patentu valde piedalījās WIPO Ekspertu komitejas 31. sesijā par Nicas Nolīguma preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju, kurā tika nolemts, ka no 2022. gada 1. janvāra stājas spēkā jauna Nicas klasifikācijas 11. redakcijas 2022. gada versija, un Nicas klasifikācijas preču un pakalpojumu saraksts tika papildināts ar 456 jauniem terminiem, kā arī tika veiktas precizējošas izmaiņas jau esošajos terminos.

Pārskata gadā Patentu valde stiprināja sadarbību ar WIPO un Baltijas valstu tehnoloģiju pārneses centru speciālistiem, piedaloties Baltijas valstu tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu tīkla izveidē. Lai veicinātu ciešāku sadarbību zināšanu un tehnoloģiju pārnesē - pētniecības rezultātu komercializācijā, kā arī intelektuālā īpašuma aizsardzībā.

7.attēls

Patentu valde 2022. gadā turpināja aktīvi piedalīties Observatorijas iniciatīvās, piedaloties sanāksmēs, sniedzot datus par Latvijas pētījumiem, kā arī informējot sabiedrību par Observatorijas publicētajiem pētījumiem un tās apkopotajiem datiem. Publikācijas pieejamas Patentu valdes tīmekļvietnē. Observatorija ir publiskā un privātā sektora ekspertu un ieinteresēto pušu sadarbības tīkls ar mērķi veicināt un atbalstīt valsts iestāžu, privātā sektora un Eiropas Savienības iestāžu pasākumus cīņā pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem.

Tāpat Patentu valde paplašināja divpusējo sadarbību ar ārvalstu intelektuālā īpašuma iestādēm, pārņemot labo praksi rūpnieciskā īpašuma jautājumos, kā arī stiprināja sadarbību ar Baltijas un Skandināvijas valstīm, piedaloties ikgadējās Baltijas un Ziemeļvalstu iestāžu pārstāvju sanāksmēs un darba grupās. Iestāžu pārstāvji ierasti tiekas reizi gadā, kas nodrošina iespēju pārrunāt aktualitātes un apzināt attīstības tendences reģionā.

Sadarbībā ar vienu no ilggadējiem partneriem – VID Muitas pārvaldi, lai stiprinātu muitas darbinieku lomu intelektuālā īpašuma aizsardzības veicināšanā un viltojumu izplatības mazināšanā, jau sesto gadu pēc kārtas ar EUIPO atbalstu Patentu valde rīkoja mācības muitas un citu VID struktūrvienību amatpersonām, kā arī prokuratūras un policijas pārstāvjiem, tādējādi nodrošinot iespēju Latvijas tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem pārņemt labāko Eiropas un pasaules praksi cīņai ar viltojumiem. Par efektīvām intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības metodēm pieredzē dalījās dažādu intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieki un to pārstāvji. Seminārs norisinājās hibrīdformātā, un tajā piedalījās 106 dalībnieki.

Tāpat par tradīciju ir kļuvušas Patentu valdes rīkotās apmācības tiesnešiem un tiesu sistēmas darbiniekiem par intelektuālā īpašuma jautājumiem, kas 2022. gadā 5. un 6. septembrī notika Daugavpilī. Mācību mērķauditorija ir Latvijas un Eiropas tiesneši un tiesu sistēmas darbinieki, kā arī intelektuālā īpašuma jomas profesionāļi. Seminārā īpaša uzmanība tika pievērsta preču zīmju aizsardzības jautājumiem, kā arī pēdējā laika aktuālākajām tēmām – mākslīgais intelekts un virtuālā realitāte. Klātienē apmācības pulcēja 60 dalībniekus, un seminārā ar savām zināšanām dalījās starptautiski atzīti lektori un intelektuālā īpašuma tiesību jomas zinātnieki no WIPO, EUIPO, Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Vācijas, Lielbritānijas, Polijas u.c.

Lai stiprinātu sadarbību ar uzņēmējiem, jo īpaši MVU, Patentu valde kopš 2020. gada nogales īsteno Eiropas Komisijas un EUIPO izveidotu MVU fonda projektu “Idejas stiprākam uzņēmumam”. Tas sniedz finansiālu atbalstu Eiropas Savienības MVU, kas vēlas veikt savu intelektuālā īpašuma tiesību auditu, izstrādāt savu intelektuālā īpašuma stratēģiju, pieteikt reģistrācijai nacionālajā, reģionālajā vai ES līmenī preču zīmes un/vai dizainparaugus, kā arī pieteikt nacionālo patentu. Fondā pieejamais finansējums ir 20 miljoni eiro. 2022. gadā MVU fondam “Idejas stiprākam uzņēmumam” varēja pieteikties visu gadu. Kopumā tika saņemts 161 pieprasījums no Latvijas, piesakoties 236 pakalpojumiem. Latvijas uzņēmumu pieprasītie pakalpojumi:

- 106 ES preču zīmju reģistrācijas pieteikumi
- 47 “IP Scan” pakalpojumi
- 11 kopienas dizainparaugu pieteikumi
- 30 nacionālo preču zīmju pieteikumi.

No 2022. gada 10. janvāra līdz 30. decembrim Patentu valde ir sniegusi 323 konsultācijas par MVU fondu, galvenokārt, Latvijas uzņēmējiem un patentpilnvarniekiem. Sniegtās skaidrojošās informācijas un publicitātes pasākumu rezultātā MVU fondam saņemto pieprasījumu skaits salīdzinājumā ar 2021. gadu ir palielinājies par 30%.

Citas starptautiskās aktivitātes patentu jomā

2022. gada 19. janvārī spēkā stājās Pagaidu piemērošanas protokols Vienotās patentu tiesas izveides nolīgumam, iezīmējot sagatavošanās perioda sākumu, lai 2023. gadā darbu

varētu sākt vienotā spēka Eiropas patenta sistēma, tajā skaitā Vienotā patentu tiesa, kas papildinās un stiprinās esošo centralizēto Eiropas patentu piešķiršanas sistēmu. Sistēma ir radīta ar mērķi izveidot visām ES dalībvalstīm vienotu, kopīgi izmantojamu, finansiāli pieejamu patentu, tādējādi nodrošinot vienotu patentaizsardzību un specializētu patentu tiesvedību. Vienotā spēka Eiropas patenta piešķiršanu centralizēti nodrošinās EPI, un iegūtais patents vairs nebūs jāapstiprina katrā dalībvalstī atsevišķi.

2022. gada 13. aprīlī Eiropas Komisija nāca klajā ar priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par amatniecības un rūpniecības izstrādājumu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1001 un (ES) 2019/1753 un Padomes Lēmumu (ES) 2019/1754 (Regulas priekšlikums). Regulas priekšlikuma mērķis ir ES līmenī izveidot tieši piemērojamu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzību amatniecības un rūpniecības izstrādājumiem. Eiropas Padomes darba grupa aktīvi strādāja pie Regulas teksta pārskatīšanas un apspriešanas.

2022. gada 29. jūnijā EPO Administratīvās padomes sanāksmē Minhenē līgumslēdzējas dalībvalstis ar vienprātīgu balsojumu pašreizējo prezidentu Antoniu Kampinušs (*António Campinos*) pārvēlēja uz vēl vienu pilnvaru termiņu. Līdz ar to Antoniu Kampinuša otrais termiņš oficiāli sāksies 2023. gada 1. jūlijā, un tas būs pilns izaicinājumiem saistībā ar vienotā spēka Eiropas patenta sistēmas, tajā skaitā jaunizveidotās Vienotās patentu tiesas darbības, uzsākšanu.

2022. gada jūlijā Patentu valde pārstāvēja Latviju WIPO 63. asamblejā. Asamblejā, kas ilga no 14. jūlija līdz 22. jūlijam, delegāti vērtēja WIPO darbu, ņemot vērā ar inovācijām saistīto aktivitāšu pieaugumu, kā arī intelektuālā īpašuma globalizācijas tendences. Asamblejas ietvaros Patentu valdes direktors Agris Batalauskis tikās ar WIPO ģenerāldirektoru Darenu Tangu, lai apspriestu ciešākas sadarbības iespējas nākotnē, kas ir ļoti būtisks solis intelektuālā īpašuma aizsardzības veicināšanai Latvijā. Īpaši atzinīgi tika novērtēta Baltijas reģiona sadarbība un reģionālā mērogā noslēgtais sadarbības līgums.

8.attēls

2022. gada 22. novembrī Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja Vadības un budžeta komitejas sanāksmē netika pārvēlēts EUIPO izpilddirektors Kristiāns Aršambo

(*Christian Archambeau*), līdz ar to viņa pilnvaras beigsies 2023. gada 30. septembrī. 2023. gada jūnijā notiks jaunas EUIPO izpilddirektora vēlēšanas.

2.6. KVALITĀTES UN RISKU VADĪBA

Patentu valdes KVS kopš 2018. gada ir sertificēta kā atbilstoša starptautiskā standarta ISO 9001:2015 prasībām šādās sertifikācijas jomās:

- preču zīmju reģistrācija un pēcreģistrācijas procedūras;
- preču zīmju starptautiskās reģistrācijas pieteikumu sagatavošana;
- preču zīmju starptautisko reģistrāciju ekspertīze;
- dizainparaugu reģistrācija un pēcreģistrācijas procedūras;
- dizainparaugu starptautisko reģistrāciju ekspertīze;
- patentu piešķiršana un pēcpiešķiršanas procedūras;
- Eiropas patentu attiecināšana vai apstiprināšana;
- papildu aizsardzības sertifikātu piešķiršana;
- informācijas pakalpojumu sniegšana par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību;
- profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena organizēšana un saraksta kārtošana.

Patentu valdes KVS atbilstība standartam ISO 9001:2015 apliecina, ka iestāde rūpējas par savu pakalpojumu kvalitāti, regulāri uzturot KVS, periodiski izejot neatkarīgu auditoru pārbaudi un apliecinot sistēmas efektivitāti ar sertifikātu.

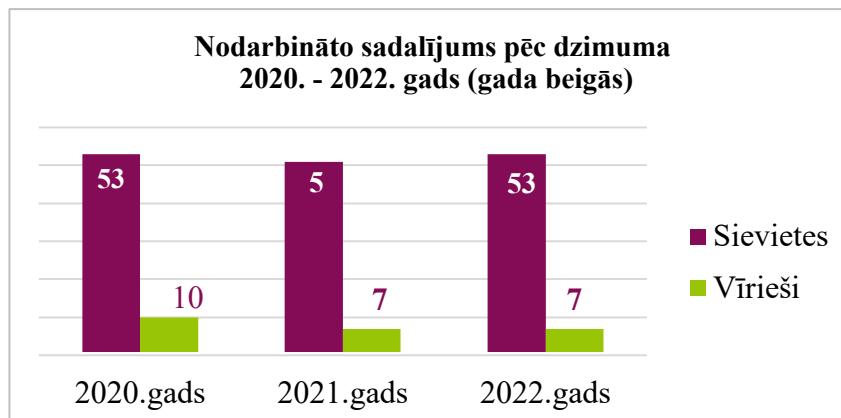
2022. gada augustā Patentu valdē noritēja Patentu valdes uzraudzības audits, kuru veica viena no vadošajām sertifikācijas institūcijām DNV. Auditā neatbilstības netika konstatētas un vadības sistēma tika atzīta par efektīvu un atbilstošu standartam.

Patentu valdē reizē ar KVS ir ieviesta arī risku vadība. Risku vadība ir vērsta uz risku apzināšanu un samazināšanu līdz pieņemamam līmenim, kā arī potenciālo iespēju izmantošanu un labas pārvaldības principu ievērošanas veicināšanu, tādējādi veicinot Patentu valdes izvirzīto mērķu sasniegšanu. Tāpat Patentu valdē ir apzināti korupcijas riski, tie ir novērtēti, kā arī izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns, tādējādi nodrošinot iekšējo kontroli korupcijas novēršanai. Iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēma ietver pastāvīgu pretkorupcijas pasākumu īstenošanu, korupcijas risku pārskatīšanu, novērtēšanu un to mazinošo pasākumu noteikšanu, kā arī korupcijas riskam pakļauto amatu identificēšanu.

Atbilstoši Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11. panta pirmajai daļai Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās noteiktās finanšu un civiltiesiskās sankcijas un Eiropas Savienības regulās noteiktās sankcijas ir saistošas un tieši piemērojamas Latvijā. Patentu valde kā kompetentā institūcija veic visas tās darbības, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu starptautisko un nacionālo sankciju izpildi. 2022.gadā Patentu valde pieņēma pirmo lēmumu apturēt preču zīmes reģistrāciju, ņemot vērā, ka preču zīmes pieteikumu bija iesniegusi persona, pret kuru noteiktas nacionālas un starptautiskas sankcijas.

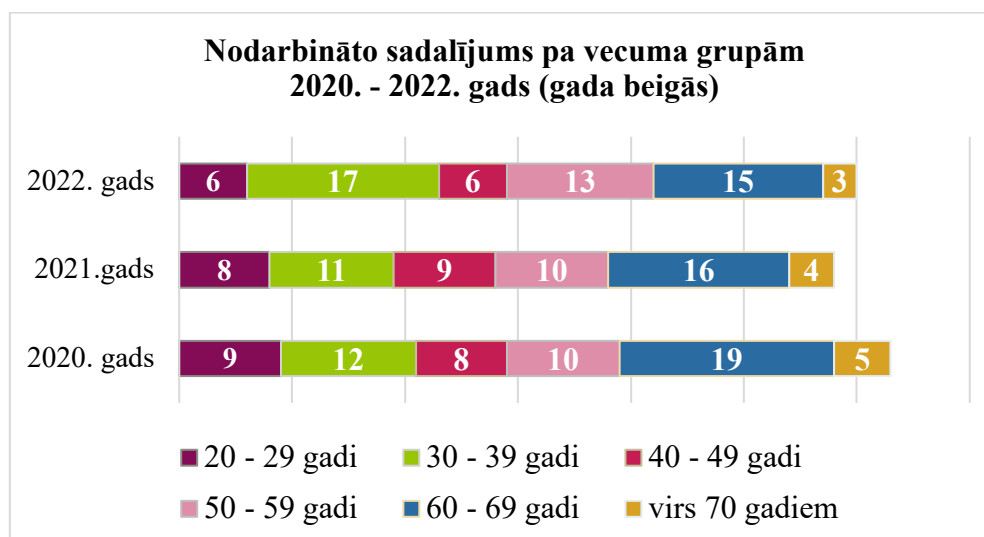
3. PERSONĀLS

2022. gadā Patentu valdē bija 64 amata vietas un vidējais faktiskais nodarbināto skaits – 60. Darba tiesiskās attiecības iestādē pārtrauca 8 nodarbinātie, bet darbu uzsāka 14 jauni darbinieki.

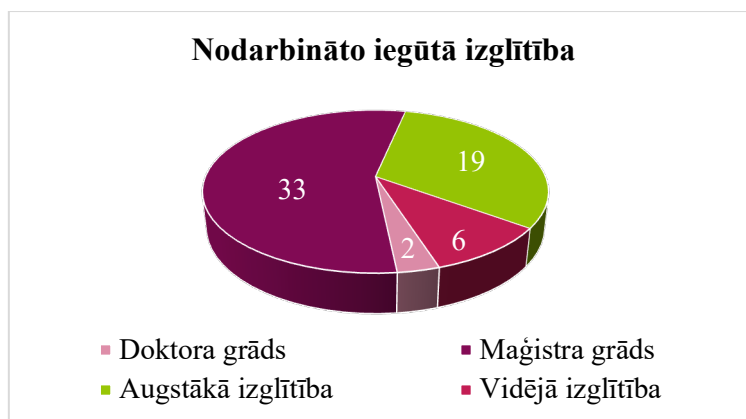
9.attēls

2022. gadā no visiem Patentu valdē nodarbinātajiem 88% bija sievietes un 12% vīrieši. Nodarbināto vidējais vecums bija 48 gadi. Pārskata gadā 10% no visiem nodarbinātajiem bija vecumā no 20 līdz 29 gadiem, 28% vecumā no 30 līdz 39 gadiem, 10% bija nodarbinātie, kas sasnieguši vecumu no 40 līdz 49 gadiem, 22% bija vecumā no 50 līdz 59 gadiem, 25% bija vecuma grupā no 60 līdz 69 gadiem, bet vismazākais nodarbināto īpatsvars 5% – vecāki par 70 gadiem.

10.attēls

Patentu valdes darbību nodrošina izglītots, profesionāls un kompetents personāls – 54 jeb 90% nodarbināto ir ar augstāko izglītību, turklāt 33 nodarbinātajiem ir iegūts maģistra, bet diviem – doktora grāds.

11. attēls

Nodarbinātie pastāvīgi pilnveido profesionālās zināšanas un iemaņas savā ikdienas darbā, iespēju robežās arī vietējā un starptautiskā līmeņa mācībās, pieredzes apmaiņas pasākumos un darba grupās.

Pārskata periodā veikta ikgadējā nodarbināto darbības un tās rezultātu novērtēšana sistēmā NEVIS. Kopumā novērtēti 46 nodarbinātie. Vērtējumu “teicami” saņēma 8 nodarbinātie, “ļoti labi” – 15, “labi” – 23. Novērtēšanas rezultāti tiek izmantoti, papildinot nodarbināto amatu aprakstus un nosakot mācību vajadzības.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Patentu valdes viens no ārējās komunikācijas mērķiem ir sabiedrības izglītošana un izpratnes veicināšana par rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrācijas nozīmi, autortiesību pārkāpšanas negatīvajām sekām un kādas sekas rada viltotu preču tirdzniecība un piegāde.

Patentu valdes komunikācijas komandas un iesaistīto darbinieku galvenais ārējās komunikācijas mērķis ir:

- vairot Latvijas iedzīvotāju izpratni un zināšanas par intelektuālā īpašuma lomu un nozīmi valsts tautsaimniecībā;
- vairot izpratni par viltojumu kaitniecību ekonomikai un kopējai labklājībai;
- vairot zinātnieku, izgudrotāju un MVU izpratni par nepieciešamību tiesiski aizsargāt izgudrojumus, reģistrēt dizainparaugus un preču zīmes, motivēt to darīt.

Lai paaugstinātu sabiedrības izpratni par intelektuālā īpašuma aizsardzības nozīmi, pārskata periodā Patentu valdes speciālisti piedalījās kopumā 34 pasākumos visā Latvijā, sniedzot prezentācijas un konsultācijas to apmeklētājiem. Pasākumus apmeklēja MVU, tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu pārstāvji, studējošie, mācībspēki, zinātnieki, profesionālie patentpilnvarnieki, tiesneši, muitas darbinieki, vispārizglītojošo skolu skolotāji, SMU dalībnieki un citi interesenti.

Lai veicinātu studējošo, akadēmiskā personāla, pētnieku un citu interesentu izpratni par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un tās nozīmi, turpinājās sadarbība ar esošajām, kā arī izveidota jauna sadarbība ar citām augstskolām un augstākās izglītības iestādēm, tostarp ar Vidzemes Augstskolu, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju un Latvijas Universitāti. Pārskata periodā šajās augstākās izglītības iestādēs tika novadītas 9 lekcijas, no kurām lielākā daļa tika organizētas attālināti.

Aizvadītajā gadā Patentu valde piedalījās trīs starptautiskajās izstādēs: “Riga Food”, “Tech Industry” un “Furniture & Design Isles”. Pasākumu dalībnieki un apmeklētāji varēja nepastarpināti uzzināt par rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības jautājumiem.

2022. gadā Patentu valde organizēja vai piedalījās citu organizāciju rīkotos pasākumos, lai informētu sabiedrību un veicinātu tās izpratni par rūpnieciskā īpašuma jautājumiem Latvijā – iestādes speciālisti par šiem jautājumiem informēja lekcijās, dažādās izstādēs un festivālos. Starp pasākumiem, kuros piedalījās Patentu valdes pārstāvji, bija arī dzian “Uzņēmēju pieredzes dienas”, ko ik gadu rīko Swedbank sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru.

Patentu valdes rīkotie konkursi un kampaņas

Jau par ikgadēju tradīciju ir kļuvis Patentu valdes rīkotais konkurss “Gada preču zīme”, un 2022. gadā šis bija 9. konkurss, kurā tiek godināti Latvijas uzņēmēji, kuri saskata rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas radītās priekšrocības. Konkursā piedalījās 49 preču zīmes, un iedzīvotāju balsojumā piedalījās 21 620 dalībnieki. Apbalvojumu “Gada preču zīme 2021” saņēma:

- nominācijā “Gada preču zīme – Latvijai” – “AS VALMIERAS PIENS” jogurta kokteiļu sērijas preču zīme “Shake Me Up”;

- nominācijā “Gada preču zīme – pasaulei” – SIA “Gamma-A” zeltainās šprotes “Riga Gold”.

12. attēls

Pirms apbalvošanas ceremonijas notika Patentu valdes organizētais seminārs “Sabiedrības veselība un intelektuālais īpašums – aktualitātes, vajadzības un to risinājums”. Seminārā tika aplūkotas intelektuālā īpašuma un veselības nozares galvenās aktualitātes, akcentējot aktuālo nozares vajadzību un problēmu izziņāšanu un intelektuālo īpašumu kā rīku, kas var palīdzēt tās risināt. Lektoru vidū bija eksperti ar ilggadēju starptautisku pieredzi no WIPO, EUIPO, EPI, kā arī Polijas un Grieķijas veselības nozares privātā sektora pārstāvji.

13. attēls

Godinot Pasaules intelektuālā īpašuma dienu, Patentu valde sadarbībā ar Kultūras ministriju, Latvijas reklāmas asociāciju, Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolu RISEBA organizēja konkursu jauniešiem “Viltotā dimensija”, kura mērķis bija veicināt izpratni par intelektuālā īpašuma tiesību nozīmi, uzsverot šo tiesību pārkāpumu, viltošanas un pirātisma negatīvās sekas. Konkurssam pieteicās 10 komandas. Kopumā tika apbalvotas 5 komandas, no kurām 3 bija konkursa uzvarētājas un 2 – simpātiju balvas.

14. attēls

Patentu valde sadarbībā ar TM, VID Muitas pārvaldi un Patērētāju tiesību aizsardzības centru 2022. gada 27. jūnijā atklāja jau piekto kampaņas “Viltotā realitāte” posmu, kura sauklis bija “Izvērtē riskus – izvēlies neviltotu pārsteigumu”. Intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumi, proti, dažādu preču viltojumi, rada riskus patērētāju drošumam un veselībai, kā arī negatīvas sekas uzņēmējiem un valstu ekonomikām. Tāpēc jūnijā, kad arī atzīmē Pasaules pretviltojumu dienu, sevišķi tiek aktualizēta tēma par viltojumiem. EUIPO un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas 2022. gadā publicētā pētījuma dati liecina, ka visbiežāk Eiropas Savienības valstīs tirgotās bīstamo viltojumu kategorijas ir parfimērijas un kosmētikas līdzekļi, apģērbi, rotaļlietas, automašīnu rezerves daļas un medikamenti. Pētījums atklāja, ka Latvijā teju katrs otrais jauniešs vecumā no 15 līdz 24 gadiem pērn apzināti tiešsaistē ir iegādājies kādu atdarinājumu. Tiesa, 37% aptaujāto secina, ka viņiem trūkst zināšanu par to, kā atšķirt, vai piedāvātā prece ir viltojums. Kampaņas 2022. gadā sasniegtā kopējā auditorija (reach) – 2 082 771.

15. attēls

Savukārt 13. decembrī plašākai publikai tika prezentēti Patentu valdes pasūtītā un sabiedriskās domas pētījumu centra “SKDS” veiktā pētījuma “Izpratne par rūpnieciskā īpašuma tiesībām” 2022. gada rezultāti. Nolūkā paplašināt mazo un vidējo uzņēmumu informētību par tiem pieejamo atbalstu, tika rīkotas lekcijas par rūpnieciskā īpašuma reģistrācijas priekšrocībām un EUIPO MVU fonda “Iejas stiprākam uzņēmumam” atbalstu. Pasākumos piedalījās un informāciju saņēma kopumā 14 986 dalībnieki.

16. attēls

Ieguldījums skolēnu un jauniešu izglītošanā

Nolūkā pilnveidot skolotāju un skolēnu izpratni par rūpnieciskā īpašuma tiesībām un šo tiesību aizsardzības nepieciešamību, kā arī iespējām šīs zināšanas integrēt mācību procesā, Patentu valde turpināja sadarbību ar *Junior Achievement*. Patentu valde piedalījās *Junior Achievement* organizētajos SMU pasākumos “Cits bazārs”, nodrošinot darbību žūrijas komisijas darbā, izvērtējot SMU sniegumu un apbalvojot labākos SMU nominācijā “Uz zināšanām balstīts SMU produkts/pakalpojums” pamatskolu un vidusskolu grupās. Pasākumā “Jauno uzņēmēju dienas” Patentu valde piedalījās SMU izvērtēšanā un kopīgi ar citiem žūrijas pārstāvjiem noteica labāko SMU, kas pārstāvēja Latviju Eiropas finālā.

Lai veicinātu skolēnu finanšu pratību, *Junior Achievement* rīkoja konkursu pamatskolas skolēniem “Biznesa pasakas”, kurā Patentu valdes pārstāvji bija deleģēti darbam žūrijas komisijā un piešķīra simpātiju balvas trim pasaku autoriem.

Pēc divu gadu pārtraukuma Patentu valdē norisinājās “Ēnu diena”, kur skolēni varēja ielūkoties Patentu valdes darbinieku ikdienas darbā. Kopumā interesi par Patentu valdes darbinieku ikdienas pienākumiem izrādīja seši skolēni no trim Latvijas skolām.

17. attēls

Gada laikā 190 Latvijas skolotāji tika informēti par intelektuālā īpašuma aizsardzību *Junior Achievement* rīkotajos skolotāju tālākizglītībasursos. Patentu valde piedalījās arī *Junior Achievement* rīkotajos reģionālajos semināros skolēniem “Jauno uzņēmēju skola”, kas norisinājās septiņās Latvijas pilsētās. *Junior Achievement* organizētajā uzņēmējdarbības iedvesmas konferencē “Uzdrīksties uzvarēt” Patentu valdes pārstāvji konsultēja skolotājus un skolēnus par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību. Kopumā par intelektuālā īpašuma, jo īpaši rūpnieciskā īpašuma jautājumiem, dažādās aktivitātēs informēti 9 972 skolotāji un skolēni.

Lai sekmētu skolēnu izpratni par intelektuālā īpašuma, jo īpaši rūpnieciskā īpašuma nozīmi, to pielietojumu uzņēmējdarbībā, kā arī lai attīstītu skolēnu radošumu un rosinātu zinātkāri, Patentu valde sadarbībā ar Latvijas Profesionālo patentpilnvarnieku asociāciju, Starptautiskās intelektuālā īpašuma aizsardzības asociācijas Latvijas Nacionālo grupu, Valsts izglītības satura centru un *Junior Achievement* organizēja radošo uzdevumu konkursu skolēniem “Radošais intelektuālis”, kurā kopumā piedalījās 51 skolēnu komanda trīs dažādās vecumā grupās no 26 Latvijas skolām. Skolēnu komandām bija jāizveido divi radoši uzdevumi par intelektuālā īpašuma tematiku, kas būtu aktuāli viņu vienaudžiem. Izstrādājot uzdevumus, skolēni pierādīja savu radošumu, kā arī uzlaboja savas zināšanas par intelektuālo īpašumu un tā aizsardzības nepieciešamību. Katrā vecuma grupā tika apbalvotas labākās komandas un viena no laureātu komandām saņēma arī WIPO Skolēnu medaļu, ko piešķir par izciliem sasniegumiem intelektuālā īpašuma jomā.

Komunikācija medijos

Kopš 2021. gada sākuma Patentu valdes tīmekļvietne atrodas uz Valsts kancelejas TVP. Liela uzmanība tika veltīta sadaļu sakārtošanai pēc tīmekļvietnes migrācijas. Regulāri darbojoties TVP darba grupā, izskatīta virkne uzlabojumu, kuri pakāpeniski ir īstenoti un ieviesti TVP. Par aktualitātēm rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzībā 2022. gadā Patentu valdes tīmekļvietnē tika publicēta 81 ziņa latviešu valodā un 15 ziņas angļu valodā, savukārt notikumu sadaļā atspoguļota informācija par 68 pasākumiem. Patentu valdes tīmekļvietne tika apmeklēta 254 381 reizes.

Efektīvas komunikācijas nodrošināšanai ar auditoriju vairs nepietiek ar tās uzrunāšanu klasiskajos komunikācijas kanālos. Sociālo tīklu mediju platformas ir iespēja par aktuālo pavēstīt pašiem – būt pirmavotam un bez starpniekiem uzrunāt dažādas iedzīvotāju grupas. Tādēļ saziņai ar sabiedrību Patentu valde uztur un regulāri pilnveido piecus kontus sociālajos tīklos – Twitter, Facebook, LinkedIn, YouTube un Instagram (aktivizēts 2022. gada pavasarī). Šajos kontos regulāri tiek publicēta informācija par jaunākajiem pētījumiem, notikumiem, kā arī citām aktualitātēm, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzību Latvijā un pasaulē. Pēdējām aktualitātēm Twitter seko 1 761 interesents, Facebook – 1 300 sekotāji, Youtube – 137, LinkedIn – 284 sekotāji un Instagram – 238 sekotāji.

Pavisam 2022. gadā Patentu valde tika minēta 435 publikācijās, no tām 347 reizes atspoguļota medijos, savukārt 55 ziņas izskanēja radio un televīzijā.

5. PĒTNIECĪBAS UN ATTĪSTĪBAS DARBI

Patentu valde sadarbībā ar sabiedriskās domas pētījumu centru “SKDS” 2022. gada vasarā īstenoja pētījumu “Uzņēmēju saskarsme, informētība un uzskati par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību”, kā mērķis bija noskaidrot Latvijas uzņēmēju informētību par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības iespējām, attieksmi pret šo tiesību pārkāpumiem – ražojumu ļaunprātīgu kopēšanu un izpratni par rūpnieciskā īpašuma saikni ar uzņēmējdarbības attīstību, kā arī informētību par MVU fondu “Idejas stiprākam uzņēmumam”. Pētījumā piedalījās 2808 Latvijas uzņēmēji, un iegūtie rezultāti liecina, ka Latvijas uzņēmēji ir informēti par rūpnieciskā īpašuma tiesībām, tomēr tie nav aktīvi, aizsargājot šīs tiesības, īpaši MVU vidū. Šis pētījums devis iespēju pievērst arvien lielākas sabiedrības daļas uzmanību intelektuālā īpašuma aizsardzībai un pieejamajam finansiālam atbalstam, tādējādi veicinot Latvijas uzņēmējdarbības vides uzlabošanos attiecībā uz rūpnieciskā īpašuma jomas attīstību Latvijā.

2022. gadā Patentu valde sadarbībā ar Ekonomikas ministriju sagatavoja un Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta Ģenerāldirekcijā (DG REFORM) iesniedza Tehniskā atbalsta instrumentā projekta pieteikumu, ietverot tajā pētījumu par intelektuālā īpašuma jomu Latvijā.

6. 2023. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

Lai nodrošinātu normatīvo aktu atbilstību Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem un starptautiskajiem līgumiem, kā arī novērstu praksē konstatētās neatbilstības, plānots veikt grozījumus Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā, Preču zīmju likumā, Patentu likumā, kā arī saistītajos Ministru kabineta noteikumos. Tāpat arī plānots pārskatīt Patentu valdes un Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes maksas pakalpojumu cenrāžus atbilstoši izmaksu pieaugumam.

Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta Ģenerāldirekcija (DG REFORM) Tehniskā atbalsta instrumenta projekta pieteikumu apstiprināja 2023. gada pavasarī, uzsākšana plānota 2023. gada septembrī. Pētījuma mērķis ir iesaistīt visas institūcijas, kas atbildīgas par intelektuālā īpašuma jomu, tās virzot uz vienotu mērķi, izvērtējot sistēmas trūkumus un definējot sinerģijas mehānismus.

Patentu valde piedalīsies EUIPO iniciatīvā par vienotu Eiropas Savienības līmeņa intelektuālā īpašuma informācijas tīkla izveidi, kā arī turpinās darbu pie citu EPO, EUIPO un WIPO projektu ieviešanas, ņemot vērā to, ka starptautiskie partneri piedāvā virkni projektu, kas sniedz iespēju uzlabot Patentu valdes darbību.

Atbalstot tiesībsargājošo iestāžu darbinieku zināšanu pilnveidošanu par intelektuālā īpašuma aizsardzību, Patentu valde sadarbībā ar WIPO, EUIPO un EPO rīko ikkgadējos starptautiskos tiesnešu un muitnieku, prokuroru un policistu seminārus ar lekcijām par aktuālām tēmām, diskusijām un pieredzes apmaiņu.

Patentu valde līdz 2026. gada 1. septembrim turpinās pilotprojektu par bezmaksas patentmeklējumu veikšanu un turpinās informācijas apkopošanu turpmākās darbības izvērtēšanai patentu jomā.

Lai atbalstītu un motivētu Latvijas patentu pieteicējus patentēt savus izgudrojumus arī starptautiski, tiks turpinātas atbalsta aktivitātes – iespēja atgūt samaksāto maksu par starptautiskajiem (PCT procedūrā) patentu pieteikumiem, iespēja atgūt samaksāto maksu par Eiropas patentu pieteikumu būtības ekspertīzi.

Lai tiktu pilnveidota Patentu valdes kompetence starptautiskās profesionālās pieredzes un informācijas apmaiņas iniciatīvās, paredzēts turpināt darbinieku iesaisti starptautisko organizāciju iniciatīvās.

Patentu valde arī turpmākos trīs gadus turpinās sniegt atbalstu Latvijas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem MVU fonda “Idejas stiprākam uzņēmumam” ietvaros, kas izveidots ar mērķi palīdzēt ES MVU apzināt un aizsargāt savas intelektuālā īpašuma tiesības, kā arī atbalstīt ES ekonomikas atveseļošanu.

Patentu valde ir iesaistījusies EUIPO projektā “Authenticities”. Šajā projektā dalību ir apstiprinājusi Liepājas valstspilsēta. 2023. gada 28. februārī Liepājas valstspilsētas dome parakstīja sadarbības memorandu ar Patentu valdi, tostarp paredzot veidot autentiskuma pilsētu tīklu Latvijā, iesaistot pašvaldību rūpnieciskā intelektuālā īpašuma apzināšanā un aizsardzībā.

Atskatoties uz ilggadēju darbību izglītojot skolēnus un skolotājus par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības nepieciešamību, Patentu valde izvirzīja prioritāti atjaunot un

pielāgot valsts pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības standartiem 2018. gadā izveidoto metodisko materiālu "Ceļojums rūpnieciskā īpašuma pasaulē".

2023. gadā plānots izveidot jaunu Intelektuālā īpašuma balvu, kā arī ieviest Patentu valdes Atzinības rakstu un Pateicības rakstu. Apbalvojuma nodibināšanas mērķis ir izteikt atzinību par ieguldījumu intelektuālā īpašuma jomas attīstībā, savukārt pateicības rakstu ieviešanas mērķis ir izteikt atzinību un pateicību Patentu valdes darbiniekiem un citām personām par nozīmīgu ieguldījumu, godprātīgu un radošu darbu, par amata pienākumu priekšzīmīgu pildīšanu kopīgu Patentu valdes mērķu sasniegšanā intelektuālā īpašuma jomā. Pirmo Intelektuālā īpašuma balvu plānots pasniegt 2023. gada aprīlī Intelektuālā īpašuma dienas pasākumā.

Patentu valde
Citadeles iela 7/70, Rīga, LV-1010
Tālrunis: 67 099 600
E-pasts: pasts@lrpv.gov.lv
Tīmekļvietne: <http://www.lrpv.gov.lv>